

Тактико-спеціальна підготовка для суб'єктів забезпечення державної безпеки України

У навчальному посібнику розглядається актуальні проблеми із тактикоспеціальної підготовки в межах реалізації державної політики у сфері іноваційних та педагогічних технологій, з якими стикається сучасна педагогічна спільнота у зв'язку з активними іноваційними перетвореннями в суспільстві й освітньому просторі країни.

Наголошується на необхідність використання електронних інформаційних платформ (ресурсів), наукової творчості та майстерності для створення ігрового середовища в освітньому процесі під час підготовки оперативно-бойових груп суб'єктів забезпечення державної безпеки України.

На думку авторів, освітня технологія є один із сучасних напрямків педагогічної науки (прикладної педагогіки), покликаної забезпечити досягнення певних завдань в освітньому середовищі (просторі), як якісно нової парадигми освітніх цінностей. Авторський колектив висловлює глибоку вдячність рецензентам, які погодилися вивчити рукопис і зробити низку цінних зауважень, врахування яких сприяло удосконаленню змісту навчального посібника.

**ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА
ПІДГОТОВКА
ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Навчальний посібник

Київ • Алерта • 2023

УДК 351.746.1 (477)

T15

Рецензенти:

- Пригунов П.Я.** – кандидат психологічних наук, професор, Директор департаменту з питань безпеки, оборони, діяльності органів юстиції та запобігання корупції Секретаріату Кабінету Міністрів України;
- Рижов І.М.** – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
- Артюшин Г.М.** – доктор педагогічних наук, професор;

T15 Тактико-спеціальна підготовка для суб'єктів забезпечення державної безпеки України: навчальний посібник / Романов І.В. та ін. Київ: Алерта, 2023. 272 с.

ISBN 978-617-566-769-9

У навчальному посібнику розглядається актуальні проблеми із тактико-спеціальної підготовки в межах реалізації державної політики у сфері інноваційних та педагогічних технологій, з якими стикається сучасна педагогічна спільнота у зв'язку з активними інноваційними перетвореннями в суспільстві й освітньому просторі країни. Наголошується на необхідність використання електронних інформаційних платформ (ресурсів), наукової творчості та майстерності для створення ігрового середовища в освітньому процесі під час підготовки оперативно-бойових груп суб'єктів забезпечення державної безпеки України.

На думку авторів, освітня технологія є один із сучасних напрямків педагогічної науки (прикладної педагогіки), покликаною забезпечити досягнення певних завдань в освітньому середовищі (просторі), як якісно нової парадигми освітніх цінностей. Авторський колектив висловлює глибоку вдячність рецензентам, які погодилися вивчити рукопис і зробити низку цінних зауважень, врахування яких сприяло удосконаленню змісту навчального посібника.

Створено за підтримки добровольчого формування територіальної громади № 42 м. Києва «Легион Оболонь»

УДК 351.746.1 (477)

ISBN 978-617-566-769-9

© Колектив авторів, 2023,
© Видавництво «Алерта», 2023.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

- Меленті Є.О.** – кандидат технічних наук, доцент;
- Вісловух В.А.** – кандидат юридичних наук, професор;
- Романов І.В.** – кандидат військових наук,
старший науковий співробітник;
- Романов І.І.** – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ
- Грінін С.В.** – старший викладач;
- Демченко О.М.** – старший викладач;
- Шовкун В.М.** – доцент спеціальної кафедри;
- Кочкін В.Г.** – старший викладач спеціальної кафедри;
- Тонконог І.О.** – старший викладач спеціальної кафедри;
- Шапар О.В.** – інспектор II категорії
(з психологічного забезпечення);
- Черновол Е.О.** – викладач спеціальної кафедри;
- Дербун Я.В.** – командир ДФТГ № 42
м. Києва «Легіон Оболонь»;
- Плотнік А.В.** – начальник штабу ДФТГ № 42
м. Києва «Легіон Оболонь»;
- Коваленко Г.В.** – доброволець ДФТГ № 42
м. Києва «Легіон Оболонь».

ЗМІСТ

Авторський колектив	3
Перелік скорочень	6

РОЗДІЛ І.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПІДГОТОВКИ СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ДО УЧАСТІ В СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЯХ (ЗАХОДАХ)

§ 1. Тактико-спеціальна підготовка суб'єктів забезпечення державної безпеки України до участі в спеціальних операціях (заходах)	7
§ 2. Основні принципи побудови комплексу бойового екіпірування військовослужбовця при участі в проведенні спеціальних операцій (заходів)	14
§ 3. Підготовка (припасування) озброєння, спорядження та оснащення до ведення бойових дій	28

РОЗДІЛ 2.

ОСНОВИ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

§ 1. Індивідуальні бойові навички	36
Комплекс вправ дій зі зброєю № 1	36
Комплекс вправ дій зі зброєю № 2	49
Комплекс вправ дій зі зброєю № 3	69

РОЗДІЛ 3.

ОРГАНІЗАЦІЯ БОЙОВОГО ВИШКОЛУ СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ЗАТРИМАННЯ ОЗБРОЄНИХ ЗЛОЧИНЦІВ

§ 1. Штурм автотранспортних засобів	92
§ 2. Організація бойового навчання	101
§ 3. Практичні рекомендації ОГ по проведенню спеціальних заходів щодо затримання (ліквідації) озброєних злочинців у приміщеннях будівлі	121
§ 4. Тактика дій ОГ під час проведення зачистки	134

**РОЗДІЛ 4.
ТЕХНІКА ВИКОНАННЯ
ШВИДКІСНОЇ СТРІЛЬБИ З ПІСТОЛЕТА**

§ 1. Прийоми та правила стрільби з пістолета	151
§ 2. Вихоплення і наведення пістолету на ціль	158
§ 3. Переміщення за укриття.....	175

**РОЗДІЛ 5.
ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ
ТА УПРАВЛІННЯ ОПЕРАТИВНО-БОЙОВИМИ
ПІДРОЗДІЛАМИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ
СПЕЦІАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ (ЗАХОДУ)**

§ 1. Порядок організації спеціальної операції (заходу).....	178
§ 2. Тактика дій та основи бойового застосування сил спеціальних операцій.....	199

**РОЗДІЛ 6.
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПОДОЛАННЯ
ІНЖЕНЕРНИХ ПЕРЕШКОД**

§ 1. Нестандартні способи встановлення протипіхотних мін. Сигнальна міна.....	220
§ 2. Нестандартні варіанти встановлення ПОМЗ-2. Встановлення міни ПОМЗ-2 (ПОМЗ-2М) з елементами не вилучення.....	220
§ 3. Варіанти установки фугасних протипіхотних мін	224
§ 4. Нестандартні способи встановлення протитанкових мін	240
§ 5. Нестандартні способи встановлення протитанкових мін в Україні	247

**РОЗДІЛ 7.
ПОДОЛАННЯ МІННО-ВИБУХОВИХ ЗАГОРОДЖЕНЬ**

§ 1. Мінно-вибухові загородження	254
§ 2. Демаскуючі ознаки замінованих ділянок місцевості	263

Список використаних джерел	268
----------------------------------	-----

Старший оперативно-бойової групи повинен стежити за станом екіпіровки військовослужбовців та правильним її використанням бойового комплексу в умовах які постійно змінюються в астрономічному часу та перебігу незапланованих заходів під час проведення спеціальних операцій (див.: рис. 1.6).

Рис. 1.6. Польовий однострій Збройних Сил України.

Екіпіровка Збройних Сил України.

Екіпіровка суб'єктів забезпечення державної безпеки України включає спорядження та інше майно, призначене для військовослужбовців, і поділяється на частину, що носить і що возиться. Для успішного проведення спеціальних операцій (заходів), військовослужбовець озброюється та екіпірується відповідно умов виконання бойового завдання. Давайте розглянемо актуальне питання екіпіровочного спорядження військовослужбовців України.

Особистою зброєю військовослужбовця України є: автомат Калашникова (АК-74), ручний кулемет Калашникова (РКК-74), ручний протитанковий гранатомет (РПГ-7), снайперська гвинтівка Драгунова (СГД)⁹, які були прийняті на озброєння у пострадянських країнах історично.

⁹ Универсальный солдат и его снаряжение. Военное обозрение. Часть 1. 2015. – Режим доступа: <http://topwar.ru/print/page,1,86950-universalnyy-soldat-i-ego-snaryazhenie-chast-1.html>

Рис. 1.12. Екіпірування ССО США та Великої Британії

Форма одягу польова, згідно сезону (встановленого зразку у підрозділі), взуття з міцною підошвою та з гарним захистом гомілки, головний убір по сезону (шолом-маска «балаклава»), захисні рукавички, ліхтар, сірники, запальничка, складний ніж, гумовий джгут та індивідуальний перев'язувальний пакет, міні-аптечка¹⁸.

Засоби індивідуального захисту – бронежилет (в холодну пору року доцільно одягати під бушлат (куртку), якщо на ньому не закріплені підсумки для боєприпасів), шолом захисний (TIG) з куленепробивним забралом або з тактичними окулярами, тактичні наколінники та налокітники, якщо є, то використовується захисний протискалкової костюм, протигаз.

Радіостанція – справна, з встановленими робочими частотами, з 1–2 комплектами заряджених акумуляторів і гарнітурою прихованого використання.

Зброя – автомат, приведений до нормального бою з тактичним ліхтарем, приладом зниження рівня звуку пострілу, з достатньою кіль-

¹⁸ Базові принципи підготовки оперативних підрозділів Служби безпеки України: навч. посіб.: в 2 ч. Ч. I / І. В. Романов, С. А. Тимко, О. В. Шапар та інші; за заг. ред. В. І. Строгого]. – Київ, 2017. – 320 с.

6. На рахунок «П'ЯТЬ», військовослужбовець № 1 повертається на 90 градусів по ходу годинникової стрілки (праворуч), а військовослужбовець № 2 на 90 градусів проти ходу годинникової стрілки (ліворуч) і використовує тіло військовослужбовця № 1 в якості бруствера (див.: рис. 6).

Рис. 6. Вигляд з переду

7. На рахунок «ШІСТЬ», військовослужбовець № 1 зміщається праворуч і веде спостереження (вогень) в своєму секторі, військовослужбовець № 2 розвертається на 90 градусів вправо, і зміщається на 0,5 метра праворуч (див.: рис. 7).

Рис. 7. Вигляд з переду

Рис. 3.5. Знищення злочинця

Знаходження заручника між двома злочинцями виключає можливість пострілу збоку (див. рис. 3.6).

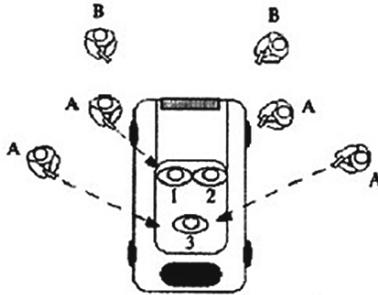

Рис. 3.7. Знищення злочинця

Залучення снайпера

При намірі посадити заручника в автомобіль, слід передбачити можливість нейтралізувати злочинця влучним пострілом снайпера або штурмом у момент їх переміщення. Навіть у разі отримання снайпером команди на знищення злочинця, група захоплення повинна бути наповітові, оскільки під час переміщення злочинець буде вкрай уважним. Тому, спецпідрозділи використовують та штучно створюють зручні умови для проведення спецоперації.

Зокрема, залишення перед будівлею автомобіля з вимкненим двигуном та ключами на даху з боку водія, що дає можливість снайперам, при відповідному виборі місця для стрільби, влучити у злочинця у момент взяття ключів або через лобове чи заднє скло машини (див. рис. 3.8).

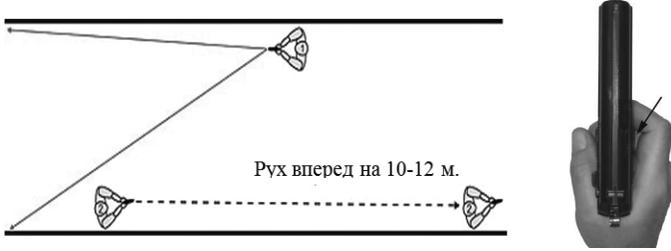

Рис. 3.14. Рух вперед у коридорах.

Під час необхідної зупинки співробітник № 2, подає команду «Прикриваю» або «Тримаю», по якій обидва співробітники одночасно розгортаються та контролюють протилежну сторону (палець контрольний, ствол описує дугу через низ) і контролює тил свого напарника (див. рис. 3.15).

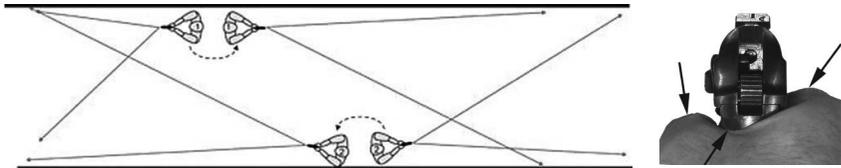

Рис. 3.15. Рух вперед у коридорах.

Наразі необхідності співробітник № 1 здійснює аналогічні дії (див. рис 3.16).

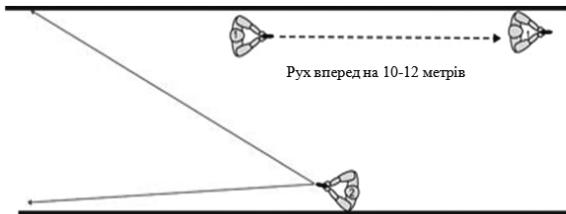

Рис. 3.16. Рух вперед

Розглянемо варіант дій ОГ у складі 4 співробітників при під час руху по коридорах. Якщо під час руху з лівого боку з'являється поворот або вхід до приміщення, то співробітник повинен рухатися

- виконання пострілу (прицілювання, спуск курка);
- припинення стрільби (припинення натискування на хвіст спускового гачка, включення запобіжника, тобто постановка його в положення «запобігання», розрядження пістолета).

Для виконання прийомів стрільби, що забезпечують найбільшу влучність і зручність дій того, хто стріляє, кожний військовослужбовець повинен залежно від своїх індивідуальних особливостей виробити найвигідніше і стійке положення для стрільби, добиваючись при цьому одноманітного положення рукоятки пістолета в руці і найзручнішого положення корпусу, рук і ніг (див.: рис. 4.4).

Рис. 4.4. Стійке положення для виконання стрільби

При приготуванні до стрільби за командою «Заряджай» той, хто стріляє, повинен:

- вийняти пістолет з кобури;
- витягнути магазин з рукоятки пістолета;
- вкласти пістолет в кобуру;

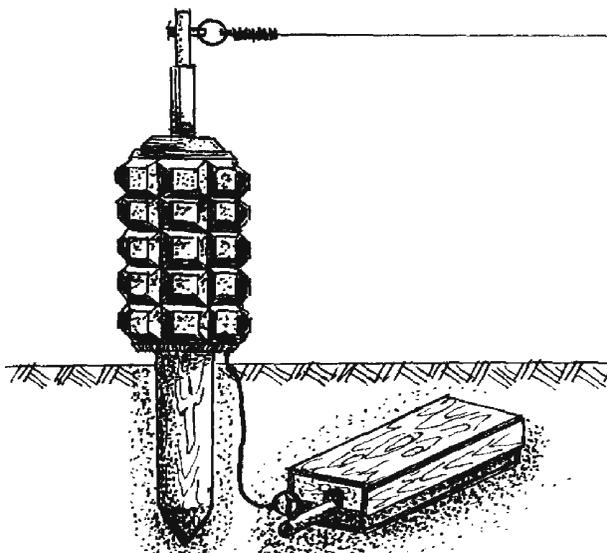

Рис. 6.2. Встановлення ПОМЗ-2 по нестандартній схемі (невилучене становище)

Підривник МУВ із запалом МД-5М (МД-2) та тротиловою шашкою встановлений у міну ПМД-6. При знешкодженні міни знімається розтяжка та корпус міни з настановного кілочка. Дротова розтяжка, прикріплена до корпусу міни, висмикує чеку з підривника міни ПМД-6.

Давайте разом розглянемо варіант установки міни ПОМЗ-2М (ПОМЗ-2) в положення, що не витягується. Для цього просвердлити в настановному кілочку поперечний отвір під підривник МУВ. Підривник МУВ зчленується із запалом МД-5М і вставляється в поперечний отвір настановного кілочка так, щоб підривник знаходився в отворі кілочка. Запал МД-5М вставляється в тротилову шашку, вкладену в міну ПМД-6, або може використовуватися 400-грамова шашка з різьбовою втулкою (див.: рис. 6.3 а).

Навчальне видання

ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Навчальний посібник

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв
Д. М. Алексєєв

Підписано до друку 25.04.2023 р. Формат 60 x 84¹/₁₆.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк офсетний. Умовн.-друк. арк. 15,81.

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25; (099) 607-97-62.

E-mail: alerta.ppravovaednist@gmail.com, веб-сайт: alerta.kiev.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002 р.

Книги, які можуть вас зацікавити

Конституція України.
Міні

Зброя масового
ураження та захист від
неї. Навчальний
посібник

Злочинність у Збройних
Силах України:
кримінологічна
характеристика та
запобігання

Воєнна комп'ютерна
інженерія: логіка та
криптосистема

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт](#) →